

MAGYARÁG

Biblioteca Universităţii Regale Ferdinand I.
din Cluj.
Nr. 953 1040
EXEMPLAR LEGAL.

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Az Egyesült Államok kormányja visszautasította a japánok ultimátumát

**Csütörtök délből lejárt a fucsui és vancseui
kikötők idegen hajóinak adott felszólítás**

London, június 29. Chamberlain angol miniszterelnök az alsóházban bejelentette, hogy az angol kormány tárgyalásokba bocsátkozik Japánnal a tiencsini viták megszüntetése érdekében.

Hasonló bejelentést tett a lordok házában Halifax lord külügyminiszter is, aki hozzátette, hogy a londoni japán nagykövet előtt igen erélyes szavakban fejezte ki, hogy az angol kormány nem fogja tűrni angol alattvalók bántalmazását.

Washington, június 29. Az Egyesült Államok külügyminiszteruma szerda este közölte, hogy az USA-kormány

visszautasította a japán ultimátumot, amit Fucsui és Vancseu kikötőkben állomásozó hajók kaptak. Japán az amerikai vélemény szerint nem befolyásolhatja az amerikai hajók közlekedését és minden bántódásért, ami amerikai hajókat ér, az amerikai kormány Japánt teszi

felelőssé.

Ujabb jelentések szerint szerdán Japán repülőgépekről röp-cédulákat szórtak le az idegen

hajókra és felszólították őket, hogy vonuljanak vissza, mert csütörtök délből megkezdődik a kikötők ostroma.

A moszkvai megbeszélések

(London). Kiszivárgott hírek szerint a moszkvai megbeszélések csütörtökön vagy pénteken ismét megkezdődnek. A moszkvai francia nagykövet, hasonlóan az ottani angol nagykövethoz, új utasításokat kapott. Az angol és francia külügyminisztérium között előzetesen megegyezés jött létre a nagyköveteknek adandó utasítások tekintetében. További nehézséget a tárgyalásokban már csak az önműködő segítségnyújtást jelent, francia s angol politikai körök azonban biznak abban, hogy ebben a pontban is sikerül megegyezésre jutni. Politikai körök véleménye szerint a Kreml nem utasíthatja el az újabb francia és angol javaslatokat, ha csak

nem áll szándékában teljesen visszavonulni az ugynevezett európai békefronttól.

Berlini jelentés szerint német politikai körök most már a legnagyobb bizonyossággal számítanak arra, hogy Anglia a Balti-államok határozott tiltakozása ellenére is kezességet fog nyújtani ezeknek az államoknak. A „Deutsche Diplomatische Korrespondenz” című lap szerint Moszk-

va aláírt váltót kap Angliától, amelynek segítségével bármikor háborút idézhet elő.

(London. Az új angol utasítások szerdán megérkeztek Moszkvába és azokat Strang és Seeds behatárolt megvizsgálták. Ugyancsak új utasításokat kapott a moszkvai francia nagykövet is. Az angol és francia megbízottak csütörtökön folytatták megbeszéléseiket Molotovval.

IORGA a totális államforma ellen beszélt a szenátusban

(București). A szenátus tegnapi ülésén felszólalt Iorga professzor, aki rámutatott a jobboldali mozgalmak elvi és módszerbeli fogyatékoságaira. Méltatta a nemzeti újjászülés művét és hangsúlyozta, hogy a régi rezsim emberei közül senkinek állott elő javaslatok a front megteremtésére. Minden öfelségétől, a királytól indul ki, aki kezdeményezője és alkotója a mai helyzetnek. Ezért senkinek sincs joga különleges pretenciókkal fellépni.

Ezután a régi alkotmányt vette analízis alá, amelyet — úgy mond — idegenektől vett kölcsön az ország, ezért is kellett oly sokszor módosítani, de így sem sikerült a szükségleteknek megfelelővé tenni.

Öfelsége, aki új alkotmányt adott az országnak, bebizonyította ezzel, hogy az ország legjobban informált és legkiválóbb szellemisége.

Iorga professzor kijelentette, hogy Romániában teljes lehetlenség volna bármilyen totális államforma. Méltatta a Nemzeti Újjászülés Frontját és a korona köré csoportosuló gárda érdemeit. A korona — mondotta — olyan parlamentre kell, hogy támaszkodjék, amely élő organizmus és amely helyes irányba terelheti a kormány ténykedéseit. Végül felhívást intéz a szenátushoz, hogy tevékenységét a legalitás mai szellemében folytassa.

Baulescu Voinesti szólalt fel ezután.

Benes hiveinek titkos nyomdáját leplezték le Szlovákiában

Prága, június 29. Szlovákiában titkos nyomdát leplezték le, amelynek élén egy Hromek nevű cseh férfi állott. A rendőrség Hromeket és 11 társát letartóztatta. A letartóztatottak részben csehek, részben szlovákok. A nyomda felfedezésekor kézrekerített titkos nyomtatványok szövege szerint Benes volt köztársasági elnök és szervezetei az egész világon megkezdtek szervezőmunkájukat a cseh és szlovák

nép felszabadítására a német uralom alól. A nyomtatványok azzal bíztatták a szlovákokat, hogy Prchala tábornok, aki tudvalevőleg a Szics-gárdával való véres összetűzés után az előnyomuló magyar honvédség elől Kárpátukrajnából Lengyelországba menekült, légiókat szervez s embereivel Szlovákiába készül, hogy Szlovákiát egyesítse Lengyelországgal. A szlovák rendőrség a nyomtatványterjesztők után nyomoz.

Ujabb részletek a new-yorki bűnper koronatanu-jának meggyilkolásáról

Newyork, június 29. Néhány nappal ezelőtt bejárta a világ-sajtót a hír, hogy az amerikai New-Yersey állambeli Fortlee helység közelében egy erdőben egy férfi megsebesedett holttestét találták meg. Már az első vizsgálat megállapította, — hogy a szerencsétlen embert előbb megkínózták, aztán fához kötötték és elevenen elégették. Erről a szörnyű bűntényről most érkeznek közelebbi részletek.

A nyomozás megállapította, hogy a gyilkosok áldozatukat az erdő legsűrűbb részébe cipelték, ott megbilincseltek, egy fatörzshöz kötötték, zsebeit újságpapírossal, gyufával és más gyúlékony anyagokkal megtölték, majd leöntötték benzinnel és meggyújtották. A láng, mely eleven fáklyává változtatta a szerencsétlen áldozatot, tíz méterre csapott fel, úgyhogy a fa legfelső ágai is kigyulladtak.

A rendőrség a legnagyobb apparátussal indította meg a nyomozást. Egyelőre még azt sem tudják, hogy ki az áldozat de erős a gyanú, hogy egy mindenre elszánt gengszterbanda ilyen borzalmas kegyetlenséggel tette el láb alól a kűszöbön álló nagy newyorki botrányper egyik terhelő tanuját.

Mint ismeretes, Devey főállamügyész — a következő elnökválasztás legesélyesebb köz társasági párti jelöltje — irtóhadjáratot indított a newyorki gengszterek és a velük szövetszertek politikuskok ellen. A tanuk egész serege fog felvonulni és Devey főállamügyész legutóbb kijelentette, hogy egész sereg szenzációs vallomás fog elhangzani. Eddig 12 terhelő tanu tűnt el a newyorki rendőrség megállapítása szerint. Alkalmassint ezek egyike volt az „égő fáklya”, akinek holttestét most fedezték fel.

A rendőrség most az ujle nyomatok és a halott fogazata alapján próbálja az áldozat személyazonosságát megállapítani. Különböző más adatok is állanak rendelkezésre, így például a holttest közelében talált kabát belsejében egy tisztító-intézet jelzése látható. Két szemüveget is találtak a kabát zsebében és pedig egy orrcsipetöt s egy feketekeretes csont szemüveget. Sajnos, ezek a nyomok nem vezetnek sehova, — mert az áldozat az orrcsipetöt és a pápaszemet Newyork legnagyobb áruházában vásárolta, ahol ezerszámra adnak el szemüveget.

Annyi bizonyos, hogy nem lehet szó rablógyilkosságról, mert az áldozatnál megtalálták aranyóráját és aranyláncát. — Megvan a halott fejére zománcozott ezüst cigarettatárcája is. Fénz ugyan nem talál-

tak nála, de ha lett volna — amerikai szokás szerint — a nadrágzsebében papírpénz, a bankók is elégték volna.

Amerikában óriási feltűnést keltett a páratlan kegyetlenség gel elkövetett gyilkosság, an-

nál is inkább, mert attól félnek, hogy most egymásután kerülnek majd napvilágra hasonló esetek, amint a newyorki aivilág tagjai fokozatosan igyekeznek eltebni láb alól Devey főállamügyész koronatanuit.

Még pénteken lehet jelentkezni a községi választói névjegyzékbe való felvételre

A Romániai Magyar Népkö-zösség nagyváradi szervező iro dája a következőket közli: A városházán most van folyam-atban a községi választói névjegyzékek összeállítás. Községi választói joggal bir minden férfi és nő, aki a törvény értelmében az alábbi feltételek-nek megfelel:

1. Román állampolgár.
2. Betöltötte a 30-ik életévét
3. A következő foglalkozásokat üzi: a) mezőgazdaság vagy kézműipar; b) kereskedelem vagy ipar; c) szellemi foglalkozások.
4. Legalább egy éven keresztül hozzájárult a városi közterhekhez. Férjes nőknek ezt a

feltételt külön nem kell igazol-niok, amennyiben férjük eb-ben az időben városi adót fizet-ték.

A községi választói névjegy-zékbe való felvételre a városháza II. emelet 26. számú szobájában legkésőbb június 30-ig bejárólóg kell jelentkezni

Sikkasztásért elítélte a tábla Hosszuaszó község 17 vezetőjét

A jegyzőt és a községi pénztárost egy-egy évre, a bírói és tizen négy társát három-havi fogházbüntetésre ítélték

Nagyvárad, június 29. Hosszuaszó körjegyzőségében két évvel ezelőtt vizsgálatot tartottak s a vizsgálat súlyos visszaéléseknek jött nyomára. — Megállapították, hogy Hosszuaszó körjegyzőség és a körzeté-be tartozó községek Fonó, Gyepes és Osand községi vezetőségei hűtlenül gazdálkodtak és szabálytalan községi vezetéssel súlyosan megkárosították a községeket. A vizsgálat szerint Carburar Vasile községi pénztáros, Enescu Ioan jegyző és 17 községi vezető társuk fát adtak el a községek tulajdonát képező erdőségekből, a pénzt nem fizették meg és ilyen módon mintegy 80.000 leit kezelték el. Ezenkívül választási, sorozási és kiszállási költségek címén különböző összegeket vettek fel — amit szintén nem enged meg a közigazgatási törvény.

A vizsgálat eredménye alapján a 19 községi vezetőt közpénz sikkasztás címén vád alá helyezte a nagyváradi ügyész-ség. Tekintettel arra, hogy az elkezelt összeg több mint 50 ezer lej, a törvényszék illeték-telennek mondta ki magát és a büntető tábla elé utalta a hosszuaszó községi vezetőket.

A büntető tábla több halasztás után most letárgyalta az ügyet. A fa eladásából befolyt összegeket különböző nyugtákkal akarják igazolni. A választási költségekre vo-

natkozóan pedig azzal védekeznek, hogy arra — felsőbb helyről kaptak utasítást. Az utasítás szerint vendégül kellett látniok a választási vezetőket, de meg kellett vendé-gelniök a választókat is. A választóknak ebédet adtak és itatták is őket. Így több ezer leit számlálnak el ebéd és ital — bor, pálinka stb. — költség címén. Sőt, több választót kocsin szállítottak a választás színhelyére és a kocsi költséget szintén a községek fedezték.

Raznoveanu ügyész behi-zonyítva látja a közpénz sikkasztás vádját. A vádlottak sem-mivel sem tudják igazolni az el kezelt összegek hova fordítását és ezért a közvagyon védelmé-

ről szóló törvény értelmében kéri megbüntetni őket. A vád-lottak ártatlanságukat hangoztatták.

A büntető tábla a hosszuaszó községi vezetőket bűnösöknek mondta ki és ezért Carburaru Vasile községi pénztárost és Enescu Ioan jegyzőt egy-egy évi fogházra, Buduran Iacob községi bíró, Lazurean Florian, Tent Savu, Drimbe Ioan, Popa Teodor, Martin Ilie, Bront Ioan, Lile Traian, Marian Petru, Vicus Dumitru és Marian Todor községi tanácsosokat három hónapi fogházra ítélték. Békefi Alexandru al-jegyzőt, Sulyok Eugen, Tent Florian és Pöpa Zacharie községi tanácsosokat felmentették

Négy gyermek fürdés közben a vízbefulladt

Apáca községben borzalmas szerencsétlenség történt. Négy fiucska kiment a téglagyárhoz, ahol az agyagbányában nagy töcsák gyűltek össze az esőzések folyamán. A gyerekek egy ilyen vízzel telt gödörbe mentek fürödni. A gödör azonban mély volt és az uszni nem tudó négy kisfiu befelfulladt a vízbe. A szerencsétlenséget Stere Borbála vette észre, aki két fiacskája keresésére indult.

A szerencsétlen asszony ideg-rohamot kapott, mikor mefe-dezte, hogy két gyermeke a vízbe fulladt. A négy kislány holttestét a csendőrök húzták ki a vízből.

Staniol-papír, fehér és sá-nes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piaja Mihai Viteazul 4.

Amerika legintelligensebb gyermekeinek modern mintaiskolájában különös módon folyik a tanítás

(Newyork.) Az Egyesült Államok egyik leghíresebb köztaniskolájában töltöttem egy délutánt. Az iskola egy órányira van Newyorktól. Connec-ticut államban országut mentén, teljesen kiépítetlen vidéken. Mintegy félórányi járásra nincs ház a közelben. „Cheery Lawn” a neve az iskolának, lefordíthatatlan név, vidám mezőt jelent szószerint, de az eredeti cím sokkal többet ígér — és ad is. Tíz és 18 év közötti korban levő tanulókat vesznek fel Cheery Lawnba. Nagyon megrostálják, hogy kit vesznek fel.

Vizsga, amitől a diák nem tud a diák

A felvételi vizsga nehéz, illetve nem is nehéz, csak a követelmények nagyok. A gyerek nem tudja, hogy vizsgáztatják, ravasz képességvizsgálati módszerekkel állapítják meg róla, hogy elég értelmes-e az iskola színvonalához. A Cheery Lawnba csak az átlagosnál intelligensebb, szélesebb látókörű gyerekeket vesznek fel. — Nyolc osztály van ebben az iskolában — elméletben. De a diákok előrehaladásuknak megfelelően válogatják az osztályokat évközben és igen sokan sokkal rövidebb idő alatt végzik el az iskolát.

Gyakori eset, hogy egy-egy gyerek egyszerre több osztályba jár. Ez úgy értendő, hogy például általában és korának megfelelően a mi második gimnáziumunknak megfelelő osztályt látogatja, de matematikában olyan erős, hogy e tárgyból az ötödik gimnáziumnak megfelelő órákat hallgatja.

Egy svéd grófnő és egy orosz herceg vezeti az iskolát. Házaspár. A grófnő rendkívül intelligens, 50 év körüli szőke hölgy. Majdnem minden órán jelen van.

Hihetetlen lelkesedéssel csügg az iskolán. Tíz évvel ezelőtt alapította a férjével együtt. A grófnő maga történelem- és filozófia tanárnő. — Férje az adminisztrációs dolgokat végzi. Fiatalabb a feleségénél, mosolygó, sportoltózott férfi és míg felesége tökéletesen megtanult angolul, a herceg erősen idegen akcentussal beszél még most is, pedig 18 éve él Amerikában.

Az iskola kedvence

Kétszáz gyerek él ebben a kis paradicsomban, tiz-tizenöt kivételével itt is lakik mind-egyik. Fiúk is, lányok is. A szü-

lők hétvégén meglátogathatják a gyermekeket. Ilyenkor az iskola előtti térség olyan, mint egy nagyszabású autókiallítás. Csupa gyönyörű luxuskocsi. A svéd grófnő és orosz herceg iskolája nem olcsó mulatság, — csak nagyon jómódu emberek gyermekei járhatnak ide.

De az iskola kedvence, egy pöttömnyi, fehér-szőke copfos, kékszemű kislány, ingyenes nő vendék. És van még néhány ilyen. De persze a gyerekek nem tudják ezt.

Reggeltől estig és estétől reggelig, tavasztól tavaszig, állandóan szabad levegőn vannak a gyerekek Cheery Lawnban.

A tanítás szabad ég alatt folyik télen-nyáron egyaránt és a hálótermek ablakain nincs is üveg. Mindössze vékony drótháló van kifeszítve rovarok ellen a hatalmas méretű ablakokon. Két egyemeletes épületben vannak a hálótermek. Egyik épület a 14 éven aluli lányoké és fiuké.

A másik az idősebb korosztályé. Jobbszárnyon a lányok, balszárnyon a fiúk. A tanépü-

let maga földszintes ház. Isten ítélésnek kell lenni ahhoz, hogy benne tartásuk meg az órákat. A kis földszintes épület köröskörül rendkívül tágas, tetővel ellátott verandákkal van körülvéve. Ezek a nyitott verandákon folyik a tanítás.

Az első kép, amit megpillantottam: hosszukás asztal körül rendszertelen összevisszaságban nyolc lány és hat fiu ült. Mindegyik székre egy kis asztalkaszerű lap van szerelve. — Erre feküdtek a fiúk, amennyire csak lehetett és valamennyi lankadatlanul rágott. A lányok valamennyien nadrágban voltak és iszonyuan ríktó színű szvetttereket viseltek.

Borzasztóan rendetleneknek látszottak, minden ruhadarab külön lógott rajtuk, gyűrött és pécsetes volt, mégis teljesen érthetetlen módon tökéletesen ápoltnak tűnt fel.

Valamennyi kislány — körülbelül 16—17 évesek — valószínűleg hajrengetőt viselt és mindegyik szőke, vagy barna hajrengetőben legalább három-négy szalagszor volt

látható. De valamennyi kislány teljesen egyformán ríktó, ciklámen-lila szájjal hallgatta — Sokrates életének történetét. Mert éppen erről volt szó.

Egy telelet

Lenn, egy két méter magas, szeplős, szőke fiatalember, megfontoltan félrerakja rágó gumiját, valahonnan elővesz egy vastag könyvet és felül. Kenyelmesen lapogat egy darab ideig a könyvben, amely Sokrates életének és munkásságának története, aztán elmondja mondanivalóját. Főleg a könyvből. De a tanár nagyon meg van elégedve, azt mondja, lát szik, hogy Len alaposan meg gondolta mondanivalóját. Bezeg nincs megelégedve Enid. Épenfekete hajú, csillogó szemű amerikai bakfis.

— Len állandóan csak arról beszélt, hogy Sokrates kövér volt, kerek arca volt és a többi — argumentál. — A tanár ugyanis, miután Len elmondta leckéjét, rendes szokás szerint megkérdezi az osztálytól, hogy volt megelégedve a felelőssel. Ilyenkor aztán általános vita indul a diákok között. — Most is.

— Enidnek az a véleménye, hogy Len túl sokat foglalkozott Sokrates külsejével — fejti ki a tanár Enid nézetét. — Mit gondolnak, valóban helytelen volt ez? Lényeges a külső ismertetése ahhoz, hogy teljes képet nyerjünk egy olyan halhatatlanságról, mint amilyen Sokrates?

A diákok háziállatai

Parázs vita támad. Két tábor alakul. A lányok mind Enid pártján vannak és azt mondják, hogy csak egy fiatal lánynál és filmsztároknál fontos a külső. A fiúk pszichológiai alapon helyezkedve helyeslik Len részletes beszámolóját. A vita hevében kissé meg fedkeznek magáról a vita tárgyáról, a kerekarcú Sokratesről, de ugyis cseppetnek, így eszembe jut, hogy iskolában vagyok.

Saját termésti
FAJBOROK
kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 véteimél 9 Lei
Marghita Uradalom borlerakata
Piața Mihai Viteazul 1. Pücsul paota

Modern, divatos mintaiskolában, ahol minden diák számára kötelező legalább egy kutyája, vagy macska, vagy tetszés szerinti egyéb háziállat. Igen, ez így van. Azért, hogy megszokják, hogy magukon kívül, mással is kell törődni. És hogy megszeressék az állatokat.

Gyönyörű park övezi az iskolát. A tenispályáktól kezdve, uszmedencén keresztül baseball és futballpályákig minden megtalálható benne. Azonkívül külön lovagló pálya és lovák.

Házikezelésben a diákok ve-

zetnek egy kis vegyeskereskedést. Külön kis fabódéból áll az üzletcske, a diákok maguk vásárolják az árut és minden hónap elsején döntenek afelől, hogy mit csináljanak a nyereséggel. Legelőször sport felszerelést vesznek.

Naponta háromszor étkeznek a növendékek, közös étteremben. Minden asztalnál ül egy tanár. A diákok maguk szolgálják fel az ételt, minden nap más diák a soros. Aki elkészik az étkezésektől, büntetésből segít a személyzetnek mosogatni.

Autonóm diákbíráskodás van ugyanis, minden szombaton délelőtt összeül a bíróság és a befutójelentések alapján megfellebbezhetetlen ítéleteket hoz arról, hogy Lenore öt napig

nem használhatja biciklijét, — mert elgázolt egy kisgyereket, hogy Beter nem vehet részt a baseball-játékban egy hétig, stb.

Barnára sült, sugárzóan egészséges és vidám gyerekek hancuroznak a „vidám-mezőn”. Ragyogó optimizmus és életerő árad valamennyiükből.

Együtt löncsöltem velük, — Meghívtak. Löncs után zeneóra volt. Ezt is végighallgattam. Kissé szegénylő, szőke zenetanárnő Bachról beszélt.

Előadását kétszer félbeszakította és megkérte a hallgatóságot, hogy aki tud, játszon el egy Bach-fugát. Két gyűrött-nadrágos kamasz tett eleget a felszólításnak. Remekül játszották Bachot. Közben gumirágtak.

Belefutott a Körösbe egy katona

Kisjenő, június 29. Halálos végű fürdés áldozata lett Elek Gyula brádi illetőségű 32 éves koncentrált katona, aki Kisjenőn teljesített szolgálatot. Elek Gyula több társával fürödni ment s eközben átnyúlt az erő-

sen megáradt Fehér Körösre. — Amikor másodszor is át akarta uszni a folyót váratlanul görcsöt kapott és néhány pillanat múlva társainak szemeláttára a vízbe fulladt. Holttestét ez ideig még nem találták meg.

AZ AZSIAI MÜNCHEN ELLEN

Henry de Keryllis cikke az „Epoque”-ból:

Elterjedt az az áhír, hogy a francia kormány csak kevés jóakarattal támogatja az angol diplomáciát a tiencsini konfliktusban. — Bonnet ur apprehenziói nem jogosulatlanok. Franciaország kínai és távolkeleti pozíciói nagyon gyűlékonyak. Különösen Japánát veszélyeztetni tengeren Japán, szárazföldön pedig Sziám, amelyet ugylátszik titkos szerződés köt Japánhoz. (Ezt a beállítást az azóta bekövetkezett események megcáfolták, mert Sziám francia-angol segítséget tart. Szerk.) — Nem kevésbé igaz az sem, hogy Bonnet ur nagy hibát köveine el, ha a neki tulajdonított magatartás reális lenne, mert a tiencsini események csak egy epizódot képeznek a nagy világharcban, amit a totális államok kezdtek meg és nem lehet vállalni és úgy megoldani, mint egy magános esetet.

A nagy demokráciák közötti szolidaritás nem működik. „Páris katasztrófától tart és meg akar menekülni tőle”, „London elszigetelten marad a tiencsini konfliktusban” — ezek a „Paris Midi” szerint az olasz sajtó kommentárjai. Franciaországot úgy állítják be, hogy elfogadta a japán feltételeket — legalább is elvben — minek folytán az olasz lapok az antantban bekövetkezett szakadástól irnak. Az a tény, hogy Bonnet ur magatartása hasonló magyarázatokra adható okot — igen sajnálatos. Ez talán annak a módnak tulajdonítható, ahogy bizalmasa, Breny bizonyos közléseket tett az újságíróknak a nyilvánvaló céllal, hogy bagatellizálja az incidenst. Már pedig a tiencsini eseményeket nagyon komolyan kell venni, mert ezek egybeesnek a danzigi előkészületekkel. Az elmúlt héten a két japán nagykövet: a berlini és római, akiknek szava súlyosan esik latba a tokiói határozatoknál, és akik lemondással fenyegetőznek, valahányszor külügyminiszterük ellenáll — közös tanácskozást tartottak a Wilhelmstrassen. Ők azok, akik országuk intervencióját indították — egyidejűleg Németország katonai készülődésével. A kitűzött cél háromszoros: 1) megaláztatni Angliát és csökkenteni presztízsét a Távolkeleten, 2) kötelezni arra, hogy figyelmét távolítsa el az európai ügyektől, 3) szakadást előidézni Páris és London között.

Chamberlain alsóházi nyilatkozata nélkülözötte a vehemenciát. De az angol taktika — le van szögezve. Gazdasági szankciókat fognak alkalmazni Japán ellen, ha az kitart álláspontja mellett. Óvatosságnak eljárási, az egymást kö-

VIDÁM ÜGYFELEK A TÖRVÉNY ELŐTT

Nem vidám ház a törvény háza, de néha otthont talál falai között a mosoly is. És talán az örök emberi rosszmájuságra, vagy a humorérzék elfojulására vezethető vissza, de tény, hogy a legtöbb mosoly akkor fakad, amikor egymásban csalódott emberek temetik a mélyen tisztelt tanács előtt illúzióikat, amikor egy-egy megfeneklett családi élet keresi a megoldást abban, hogy felmentsék a házaspárt a holtomiglan-holtodiglan kötelező eskü alól.

De mégsem lehet olyan sok rosszindulat ebben a mosolyban, hiszen rendszerint maguk a főszereplők azok, akik a mosolygást elkezdik. Igaz, hogy vannak vallomások, amelyet mosoly nélkül előadni nem is lehetne a taláros urak előtt. Mert bosszankodva vagy panaszkodva aligha mondhatná el Dán Mihály azt, amit tegnap a törvényszék első szekciója előtt elmesélt válásának előzményeiről:

— Egyszer már elváltunk kérem, három évi házasság után, 1933-ban. Aztán három év múlva, 1936-ban ismét összeházasztunk. Most 1939-ben ismét el akarunk válni egymástól...

— De ha negyvenkettőben ismét házasságot kötnek, akkor negyvenötben már hiába jönnek válni... — figyelmezteti a bírót. Mire Dán Mihályné ugyancsak mosolyogva nyugtatja meg:

— Majd csak megoldjuk akkor is valahogy...

De persze, ezzel az ügy még nincs befejezve. Az elnök felteszi az obligát kérdést:

— Hát nem akarnak inkább megegyezni?

— Megegyeztünk mi már abban, hogy elválunk és amiben megállapodunk, ahhoz mindketten tartjuk magunkat, — feleli vidáman Dán Mihály, aki, miután a bírót kimondja

a válást, karonfogva távozik a tárgyalóteremből feleségével.

28 évi különélés, ami azonban a törvényes nem elé

De persze, nem mindegyik válás megy ilyen simán. Itt van például a hatvanéves Jurjac Gheorghe esete Hódisselből. Ezt az ügyet még elmondani sem olyan egyszerű, hát még végigélni. Mert ugy kezdődött a dolog, hogy Jurjac Gheorghe harminc esztendővel ezelőtt oltár elé vezette a jelenlegi Jurjac Gheorghenét, ugyancsak Hódisselből. Két évi házasság után aztán az történt, hogy Jurjac Gheorghe vadházasságba keveredett egy másik asszonnyal, felesége pedig egy másik férfival. Hogy ki kezdte, ki emlékezhetne ennyi idő múltán? A bizonyos csak az, hogy Jurjac Gheorghenak született két gyereke, Jurjac Gheorghenének született két gyereke, az összesen négy gyerek és egyik sem kö-

zós. Mire Jurjac Gheorghe huszonnyolc év után észbe jutott, hogy ez nincs egészen rendben és beadta a válóperneje ellen.

A feleség azonban nem hajlandó válni. Talán becsülete, asszonyi nevét félti, talán talán volról még mindig gyengéd érzelmekkel viseltetik férj iránt és ragaszkodik asszonyjogaihoz, de nem akar válni. És ezt azzal okolja meg, hogy a szóbanforgó négy gyermek közül az egyik mégiscsak törvényes és arra való tekintettel nem ajánlatos a „válási beadvány”.

A törvényt pedig, ha mosolyog is, köti a paragrafus. Ha az egyik fél nem akar válni, akkor bizonyos eljárások szükségesek. Ezért, huszonnyolc és négy nem-tesztvér gyermek után a törvényszék kimondja, hogy Jurjac Gheorghét és feleségét hat hónapra különválasztja ágytól és asztaltól. Ha leíve előbb felszólítja az asszonyt, hogy térjen vissza férj hajlékába. Közben kihallgatják a bejelentett tanúkat annak bizonyítására, hogy gyermekek egyike törvényes vagy sem. Szóval: a törvény gépezete elindult útjára és egy fél év múlva, huszonnyolc év különélés és hathónapi ágytól és asztaltól való szétválasztás után újra tárgyalják az ügyet. Talán még ki is mondják a válást. (r. gy.)

Kisgyermekével együtt a vízbe ölte magát

Bucuresti, június 29. Az elmúlt éjszaka folyamán néhány járőrelő arra lett figyelmes, hogy egy asszony, gyermekkel karján a Baneasa tóba ugrik. Néhány pillanattal később már ki is mentették a vízből, ekkor azonban a gyermek — egy négy hónapos csecsemő — megfulladt, míg az öngyilkos nőt súlyos állapotban a kórházba

szállították. Az orvosok azonban rajta sem tudtak segíteni, mert a hajnali órákban kiszorult. Megállapítást nyert, hogy Danila Maria galatii származású nővel azonos, aki afelett elkeseredésében, hogy vadházassága elhagyta és magát valamint kisgyermekét nem tudta fenntartani, öngyilkosságot követett el.

vető etappok módszerével, ne hogy a japán kormány mérsékelte elemeit arra kényszerítse, hogy a katonai klanok erőszakos politikáját rafifikálják. Az ország és diplomáciai bölcsesség háta mögött a teljes határozottságot és vasakaratot kell érezni abban az irányban, hogy a lényeges kérdésekben nem engednek.

Ha tehát Anglia ellenáll, biztosnak kell lennie abban, hogy mellette vannak a dominiumok és hatalmas vonzást gyakorolnak az Egyesült Államokra és Franciaországra is oldalukon marad.

Allítólag ez Daladier álláspontja is, aki egyébként kezébe vette az ügyet.

Ha így állnak a dolgok, a

miniszterelnököt meg fogják ostromolni a japánbarátok, a némeibarátok és a kapitulálók. De követnie kell útját. A körülmények itt-ott kiábrándulást és kellemeitenséget okozhatnak. S azután? Nem egy hatalmas diplomáciai és katonai konfliktus első epizódjai, hanem az utolsó számítások. Az 1914-es nagy háború a belgák leveretésével kezdődött Liegeben, a franciák leveretésével Cherleróban, a szerbekével a Duna partján, de később felülkerekedett a heroizmus és becsület érzése. Nem volt München. Az oroszok betartották a szerbeknek adott szavukat, a franciák az oroszoknak adott szavukat, a belgák Európának adott szá-

vukat, Anglia fegyvert nem adott, a nagy népek a kicsinyek segítségére siettek, akik inkább az önfeláldozást és a okkupáció borzalmainak vállalták, mint a megadás szégyenét. Ha azt akarjuk, hogy minden jól végződjék, ha lehet háboru nélkül — ha háboru lesz — győzelmesen — nem kell megismételni a múlt év szeptemberi hibát. Az európai München után a Nyugat és Oroszország közötti jelenlegi egyenlenség, valamint a demokráciákat belülről szaggató szakadások, Franciaország szövetségesei sorában bekövetkező kihagyások után — a európai München után kiméjenek meg bennünket az ázsiai Münchentől.

Török diákok látogatása Váradon

Egész Középeurópát bejárák az isztambuli geológiai fakultás növendékei

Nagyvárad, június 29. Nagyváradnak tegnap érdekes vendégei voltak. Az isztambuli geológiai fakultásról két professzor és néhány egyetemi segéd tanár vezetésével, huszonöt török diák Nagyváradra érkezett. A diákok nem szállottak ki az autóbusból, de elbeszélgettek a váradakkal az Egyesülési téren az autóbusz ablakán keresztül.

Rövid villáminterjú során, érdekes adatokat sikerült meg tudnunk egy fiatal török diák lelkületéről.

Egyik 24 éves diák, kreolbörű, mindjárt megértette ismerkedésünk célját és áradozva beszélt a török nép ujjászületéséről, Kemál Attatürk boldog Törökországaról, mely Európa bármely modern országával felveheti a versenyt.

Beszélt Istambul szépségéről, ahol a modern házak között meghúzódó mecsetekről még mai nap is felcsendül a müzeim hálaadó imája. Azonban a modern török nem él úgy a valásnak, mint a régi, mert éppen úgy lefoglalja a kenyérkereseti gond, mint bármely más európai. Inkább az öregek és jobbmódúak azok, akik vallásosak és megvetik az ország modernizálását. Talán azt lehet mondani, hogy ez a mai idők szava, mert minden török polgár az országépítő munkának egyik pillérje.

Kemál Attatürköt, az elhunyt köztársasági elnököt valósággal isteníti. Amikor róla beszél a diák, elszomorodik és nem tudja elképzelni még mindig, hogy egy olyan nagy embert is el tudott ragadni a hatalm.

Elbeszélte, hogy Bulgárián jöttek keresztül és Bucurestiben szálltak ki. Nagyon meglepődtek azon, hogy Bucuresti mennyire kifejlődött. Ők még mindig úgy képzeltek el, mint akkor, amidőn háromszáz évig török uralom alatt állott.

Bucurestiben meglátogatták a város nevezetességeit, majd Titeanu propagandaügyi minis-

ter kihalgatáson fogadta őket. Másnap pedig Popescu-Voitești, a Bucurestii egyetem geológiai professzorának vezetésével meglátogatták a román

petróleumvidéket és meglepődve állapították meg, hogy Románia egyike Európa leggazdagabb országainak.

Beszélt a fiatal török diák

az ország szépségéről, gazdagságáról és csak most érti meg, hogy ősei miért hullattak annyit vért ezért az országért.

A török diáklányokon feltűnő, hogy egy csepp festék sincs rajtuk. A fátolt régóta száműzte Kemál, de bizony egyiken-másikon nem ártott volna. Nem nagyon szépek, csak villogó fehér foguk fel tűnő rajtuk. Az egyik török lány meg is jegyezte, hogy sehol annyi aranyfogu embert nem látott, mint itt.

A török diákok bejárák egész Középeurópát.

Életidő pusztított Bucurestiben és környékén

Borzalmas felhőszakadás és jégeső viharzott a fővárosban

Bucuresti június 29. A hóhulám után, amely tegnap délből már elviselhetlenné fokozódott Bucurestiben, ahol napon 55 fokot jelzett a hőmérő, kedden délután fél 4 órakor példátlan felhőszakadás és jégeső támadt. A zivatar, amely alatt galambtojás nagyságu jégdarabok hullottak, 25 percig tartott. A felhőszakadás a főváros több részén komoly áradásokat okozott. Számos épület pincéjét víz árasztotta el. A csatornák annyira megteltek, hogy nem tudták levezetni a víztömeget, mely az utcákat elárasztva, fél órára megbénította a közlekedést. A tüzoltókat többszázakat hívták segítségül.

A vihar olyan borzalmas erejű volt, hogy a táviró- és tele-

fonvonalakat is megrongálta, úgyhogy Bucurestivel a késő éjszakai órákig sem lehetett összeköttetést kapni.

Nagy jégeső pusztított tegnap Oltenița községben és környékén, ahol tyuktojás nagyságu jégdarabok zuhantak le és ahol a zöldség- és gyümölcs-termés szintén elpusztult, rendkívül nagy károkat okozott.

Galentina község lakóinak tegnap borzalmas percei voltak. Négy órán át nagy vihar dühöngött a község felett. Állandóan csapkodtak a villámok és úgy zengett az ég, mintha nehéz tűzéri harc színhelye lett volna a község. A lakosságot valósággal megfélemlítette a borzalmas hangzavar, annál is inkább, mert az elektromos

kisülések folytán megszűnt a község villanyvilágítása és a helység vak sötétségbe borult, melyet csak a perceként ismétlődő cikázó villámok fénye világított meg. A felhőszakadás nagy árvízet idézett elő.

Prahova völgyében is nagy pusztítást végzett a felhőszakadás. Elmosta a vasúti töltést, úgy hogy

Bucuresti és Nagyvárad között a vasúti forgalmat átszállással bonyolítják le és a vonatok több órára késéssel érkeznek meg Nagyváradra.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek 9: Angyalt vettem feleségül.

Szombat d. u. 6: A szomjas krokodil. (Olcsó helyárakkal) Este 9: Angyalt vettem feleségül.

Vasárnap d. e. 11: Jancsi és Juliska. (Gyermekek előadás, nagyon olcsó helyárakkal.) d. u. 3 órakor: Julia (Olcsó helyárakkal.)

Délután 6: Füszer és csemege.

Este 9: A vén bakkancsos és fia (huszár.) A nagysikerű népszínmű ciklus legvonzóbb darabja.

Délutáni előadások. Szombaton délután 6 órakor a színházi szezon legnagyobb sikerű operett-ujdonsága a Szomjas krokodil kerül színre olcsó helyárakkal.

Jancsi és Juliska nagy gyermekelőadásban, vasárnap délután 11 órakor matinén lesz a színház műsorán. Ez az énekes, zenés, táncos gyermek operett a legsikerültebb gyermekdarabja a színháznak, amelyre minden szülőnek kötelessége gyermekét elhozni, amely nagyon olcsó helyárakkal lesz bemutatva.

Felemelte a magyar Kuria a Sopron elcsatolásáért agitáló németek büntetését

(Budapest). A Kuria tegnap foglalkozott annak a négy vádlottnak az ügyével, akik a tél folyamán Sopronban röpratokat terjesztettek, amelyben követelték Sopronnak a

német birolalomhoz való csatolását. A törvényszék a vádlottakat 2-5 havi fogházra ítélte, a Kuria a büntetést 2-5 évi fogházbüntetésre emelte.

Itélt a hadbíróóság a nagyváradi 1933. évi kommunista perben

Ot vádlottat felmentetie, a többiek 3-6 havi fogházbüntetést kaptak

(Kolozsvár). Szerdán tárgyalta a kolozsvári hadbíróóság annak a 25 nagyváradi vádlottnak ügyét, akik az 1935 évi kommunista szervezkedés miatt kerültek most a hadbíró

ság elé. A hadbíróóság 18 vádlottat fejenként 6-6 havi fogházra és 3000 lei pénzbüntetésre, két vádlottat 3-3 havi fogház

büntetésre ítélte, ötöt pedig felmentetie. Az 1935-ben elítelt vizsgálati fogságot a hadbíróóság betudta a büntetésbe. Az elítelt vádlottakat nyomban le is tartóztatták.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 105

— Jólnevelt uriember és tudja, hogy nem illik ilyen apróságokkal zavarni a hölgyeket — hangzott a komoly válasz és a leány nem tudta, hogy ne vessen vagy bosszankodjék.

Morleys Drift állomásán Derrick újra mindent elkövetett, hogy Richardsék ne vegyék észre és Harriettel együtt a keskeny ösvényen indult el, amely a községbe vezető uttal párhuzamosan futott, de a magas és sűrű bozót jó fedezéket nyújtott.

Harriet néhány perc múlva megállt s akaratlanul is a kísértője karja után nyúlt.

— Hallja? — kérdezte zavartan.

Derrick bólintott.

— Igen. Ha nem tévedek Mr. Richards jelenleg kellemetlen helyzetben van.

— De hiszen valami női hang jajcng...

— Igen... Miss Nellie... Könnyen felismerhető. De nem kell aggódnia érte. Ha Miss Nellie jajgat, az Mr. Richardsnak kerül pénzébe.

A leány nem értette, miről van szó, de érdekelte, hogy Derrick honnan tudja ezt. Ha sejtette volna Derrick különös ismeretségi, jobban megnézte volna Miss Nellie-t.

Egy ideig hallgatagon sétált mellette, de végre ajkára tola-kodott a kérdés:

— Jól ismeri azt a nőt?

— Tulzáz, hogy jól ismerem — válaszolt a férfi — de néha tegező viszonyban vagyunk.

Harriet fűszálat rágicsált és hangja fojtottan jött ki a tor-kából.

— Furcsa ismeretségei vannak.

— Bizony — ismerte be a férfi. — Maga nem is tudja, Miss Tallmadge, hogy az ember mennyi mindent érhet el az ismeretségei révén.

A leány mind ingerlékenyebb lett.

— Szóval én is olyan „ismeretség” vagyok? — kérdezte élesen.

— Maga más — felelt a férfi. — Magát sokkal többre értékelem. Sokkal fontosabb számomra. Megérti ugy-e?

Harriet érezte, hogy a férfi pillantása rajta nyugszik és annyira megzavarodott, hogy majdnem nekiment a sövénynek. Derrick idejében megállította.

A legközelebbi uthajlásnál feltűntek Morleys Drift házai és kísértője megállt.

— Szívesen hazakísérném — mondta —, de Mrs. Barbara végre is a nénikém és nem akarom, hogy megüssa a guta. Biztosan ez törénnék, ha — együtt látna bennünket. Mr. Chapman sem látna szívesen.

(Folyt. köv.)

SPORT

Feldmann, a Juventus volt trénere szövetségi trénernek ajánlkozik

Feldmann a Juventus volt trénere — volt magyar válogatott és kitűnő nevű tréner, a Szövetség trénerül ajánlkozott.

Bereczky Magda győzött Wimbledonban

A román színek képviselőiben Wimbledonban Bereczky Magda vette fel a versenyt. Ed dig teljes sikerrel. Az első fordulóban 2:6, 6:1, 6:4 arányban győzött Harvey (Amerika) ellen.

Sipos, a kiváló ugoszláv válogatott csatár a Rapidban

Sipos, a jugoszláv válogatott csapat kiváló csatárjátékosa a bucaresti Rapidhoz szerződött le. fog játszani. A vasutas csapat már a vasárnapi elődöntők során szerepeltetni akarják Sipost.

350.000 dollárba kerül Amerikának a helsinki olimpiász

350.000 dollárba kerül Amerika atléta-csapatának a helsinki olimpiáda. Az amerikai olimpiaközpontot külön hajó egyesítené Helsinki felé szállítani. Mondanunk sem kell, hogy ez a „sporthajó” nemcsak tökéletes szálloda, hanem sport telep is lesz.

Kisorsolták a Román Kupa elődöntőit

Bucuresti. — A labdarúgó-szövetség elnöki tanácsa keddi ülésén a Román-kupa elődöntőit a következőképpen jelölte ki:

Vasárnap, július 2-án Bucurestiben Venus—Rapid és Sportul Studentesc—AMTE. — Az elnökség engedélyt adott utóbbi két csapatnak arra, hogy közös megyezés alapján csütörtökön, június 29-én játszhassák le mérkőzéseiket.

A B-ligabajnokok minősítő mérkőzése az A-ligába való jutásért a következők:

Július 2-án Bucurestiben Gloria—Tricolor, Temesváron TMAC—Mures, a revánsmérkőzések Bucurestiben, illetve Marosvásárhelyen lesznek. — A győztesek és vesztesek július 16-án és 23-án mérkőznek.

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, hirodó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizál-tásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádió-hirodó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek 16.45 Előadás. 19 Felolvasás. 19.17 Tánclemez. 19.50 Felolvasás. 20.05 Kar dalok. 20.35 Bucuresti-trió. 21 Orpheus, opera közv. — Majd hírek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemek. Utána éterend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Énekszámok. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Országos Postászenekar. 15.30 Hírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Rádió szalonzenekar. 19.10 Sport. 19.20 Felolvasás. 19.50 Hanglemek. 20.15 Hírek. 20.25 Az én rádióműsorom. 21.20 Közvetítés a Wander-gyárból. 21.50 Cigányzene. — 22.40 Hírek. 23 Operaházi zenekar 23.40 Hírek német, olasz angol és francia nyelven. 24 Tánclemez. 1.05 Hírek.

— Feketeerdőre megy a Nac A zöld-fehérek ifjúsági gárdája 9-én Feketeerdőre randul ki Az együttes szívesen visz kirándulókat. Akik megtekinthetik a savanyúvíz forrást és kisebb kirándulást csinálhatnak a környékre. Részvételi díj 90 lei. Jelentkezni lehet Csekinél a Nac-klubban, vagy lapunk kiadóhivatalánál.

Apróhirdetések

ÁLLÁS

Ügyes kifutófiút azonnalra felveszünk. Melki apátság bor csarnoka, Piaja Mihai Viteazul No. 1. 1994

Konyhaleányt elsejére felvesznek Komsa nővérek, Bul. Reg. Ferdinand 22. 1993

Bevezetett körzetben a Magyar-ság árusításához, megbízható, gyakorlott rikkancsot keresünk azonnalra. Biztosított 50 lei napi kereset napi pár órai elfoglaltsággal. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Megbízható, bejáró főzőnő el-sejére állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 1958

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

Fiatal kovácssegéd felvétetik azonnalra állandó munkára Horváth, Bihar-Sáhy 1995

Szőlőmunkára hozzáértő, szorgalmas, becsületes házaspárt jó fizetéssel felveszek. — Moldova ucca 93. 1875

VÉTEL-ELADAS

Ping-pong asztal, alig használt, új felszereléssel eladó. Bulevardul Reg. Ferdinand 7. I. em. 9. 1973

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroeescu), a nagy-állomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceza 12

KÜLÖNFELE

Fürdőkura (előre kifizetve), jutányos áron átadó közbejött családi okok miatt. Cim a kiadóban. 1974

Elveszett egy bőrtárca Murvai Imre összes katonai irataival. Iancu Flondor 6. 1992

Selejtes kreppapír tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

LAKAS

Kiadó 5 szobás magánház, nagy kerttel. Értekezni Roxin vendéglő, Regele Ferdinand ut Popper mellett. 1911

Keresek augusztus 1-re két szoba, fürdőszobás lakást. Cimeket a kiadóba kérek. 1886

Szép butorozott szoba fürdőszoba használatra kiadó. P. Unirii 4. Sas-palota III. emelet

Veszek

Ócska ólmo

Cim a kiadóban

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNÉL ORADEA